

Základní pojmy a instituty správního práva a veřejné správy Jana Jurníková

Veřejná správa

- Opak správy soukromé
- = vykonávána ve veřejném zájmu
- čl. 3 odst. 2 LSP „*státní moc může být uplatňována jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví*“
- *Poznámka: konf 25/2012 (autorizovaný inspektor) privatizaci policejních činností (funkcí) prostřednictvím soukromých bezpečnostních služeb*
- NSS 1 As 12/2008 (měření rychlosti)

Autorizovaný inspektor (§ 117 st. zákona)

- - NSS 9 As 63/2010 (certifikát - správní rozhodnutí)
- „*postup autorizovaného inspektora ve zkráceném stavebním řízení lze označit za veřejnoprávní*“
- - NSS 2 As 37/2011 (žaloba (MS v Praze x odvolání (MMR))
- Konf 25/2012-9 vazba na § 142
- „*autorizovaný inspektor není správním orgánem a jím vydaný certifikát není rozhodnutím správního orgánu (§ 67 spr. ř., § 65 s. ř. s.), ale plněním ze soukromoprávní smlouvy.*“

Dělení veřejné správy

- **Státní správa** - subjektem je stát, představovaný SO, výkon se děje jménem státu a v jeho zájmu
- **Samospráva** - je vykonávána jinými veřejnoprávními subjekty než státem, jsou zřízeny zákonem a zákon na ně přenáší působnost a pravomoc veřejné správy dělení:
 - územní (čl. 8)
 - zájmová

Organizace veřejné správy

■ Státní správa

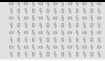
- **Přímá**: vláda
- ministerstva
- jiné ústřední orgány státní správy
- správní úřady s celostátní působností
- dekoncentrované orgány státní správy
- veřejné bezpečnostní sbory
- nezávislé správní úřady

Organizace veřejné správy

■ Státní správa

- **Nepřímá** Orgány krajů
- Orgány obcí
- PO a FO soukromého práva

Správní úřad

- **Pravomoc** - souhrn oprávnění a povinností, kterými SO disponuje pro potřeby plnění úkolů a řešení otázek
- **Působnost** - okruh otázek, který SÚ projednává, rozhoduje a realizuje (aspekt územní a věcný)

Terminologie: *správní úřad a správní orgán*

Poznámka. NSS 4 Aps 3/2005 „2005, prezident x nejmenování soudců (32 z 55“

Spor: *zda správní úřad nebo ústavní činitel (zde se jedná o povahu správního aktu)*

Správní úřad

- **Úřední osoby** - tvoří personální základ SÚ
 - jednají jménem správního orgánu a vystupují jako jejich představitelé
 - Pouze u orgánů úředního typu
 - vykonávají úřední činnost profesionálně jako služební povinnost
 - Mohou svými pokyny zavazovat pracovníky ve vztahu podřízenosti

Organizace veřejné správy

- **Veřejné bezpečnostní sbory**
 - - Policie ČR
 - - Hasičský záchranný sbor
 - - Celní správa ČR
 - - BIS
 - - Vězeňská služba
 - - Úřad pro zahraniční styky a informace
 - - Generální inspekce bezpečnostních sborů (2012)

Obecní zřízení

- Právní úprava: zák. č. 128/2000 Sb., o obcích
- Zakotvení v Ústavě, čl. 8 a hlava VII.

- **OBEC základní územní samosprávný celek s povahou veřejnoprávní korporace**

- Pozn: vojenské újezdy, zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky (Boletice (Jihočeský kraj), Březina (Jihomoravský kraj), Hradiště (Karlovarský kraj), Libavá (Olomoucký kraj) Vojenský újezd je vymezená část území státu určená k zajišťování obrany státu a k výcviku ozbrojených sil. Újezd tvoří územní správní jednotku. V čele je přednosta.

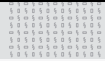
Kategorizace obcí

- 1. Obce
- 2. Města (3 000 obyvatel)
- 3. Městys
- 4. Statutární města - územně členěná
 - - územně nečleněná
 - §4 zákona - taxativní výčet (25)
(příklad: Brno 29 m.č.)
- 5. Hlavní město Praha (57 m.č., zákon č. 131/2002 Sb.)

Typy obcí

- □ **obce (běžné) obecní úřad**
- □ **obce s pověřeným obecním úřadem**
- □ **obce s rozšířenou působností**

Orgány obcí

- 1. Zastupitelstvo
- 2. Rada
- 3. Starosta
- 4. Obecní úřad

Kraje

- Zřízeny ústavním zák. č. 347/1997 Sb.
- Faktická úprava zák. č. 129/2000 Sb.
- Počet: 14

Orgány

- Zastupitelstvo
- Rada
- Hejtman
- Krajský úřad

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW
www.law.muni.cz

Úst.zák. č. 347/1997 Sb.

- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Kraj Vysočina
- Jihomoravský kraj
- Olomoucký kraj
- Zlínský kraj
- Moravskoslezský kraj
- Hlavní město Praha

Zápatí prezentace 19

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW
www.law.muni.cz

VUSC

Zápatí prezentace 20

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW
www.law.muni.cz

Činnost veřejné správy

- Základní formy
- - správní akty
- - veřejnoprávní smlouvy
- - faktické úkony

Zápatí prezentace 21

Správní akty

1. Vydávání právních předpisů
2. Vydávání individuálních aktů (rozhodnutí, vyjádření, osvědčení, sdělení, souhlasy, doporučení apod.)
3. Vydávání aktů smíšené povahy (opatření obecné povahy, akt se vztahuje na neurčitý okruh adresátů, ale v konkrétně určené věci)

Veřejnoprávní smlouvy

- Dohoda mezi dvěma nebo více stranami, alespoň jedna je subjektem veřejné správy
- Musí být uzavřena v souvislosti s výkonem veřejné správy
- Upravuje veřejná práva a povinnosti
- **Dělení** :subordinační
- koordinační

Faktické úkony

- Formy činnosti, které mají pro adresáta přímé důsledky
- Obvykle namísto ISP v případě naléhavosti situace, nebo vynucení splnění povinnosti
- POZOR - zákonný rámec - čl. 2 odst. 3 Ústavy!!
- Dělení: **faktické pokyny** - příkazy a zákazy (př. Policie ČR)
- **exekuční úkony** - nebyla dobrovolně splněna uznaná povinnost - SR
- **bezprostřední zákroky** - odvrácení nebezpečí, donucovací prostředky - Policie ČR

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW
www.law.muni.cz

Správní řízení

- Obecné správní řízení
- Zvláštní správní řízení
- **Základ právní úpravy: zák. č. 500/2004 Sb., správní řád**
- - princip subsidiarity - pokud zvláštní zákon nestanoví jinak, uplatní se správní řád

Zápatí prezentace 25

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW
www.law.muni.cz

Fáze rozhodování

- 0 - před zahájením řízení
- 1. zahájení řízení (zásada dispoziční x zásada oficiality)
- 2. zjišťování podkladů pro vydání rozhodování a jejich hodnocení
- 3. vydání rozhodnutí
- 4. opravné prostředky
- 5. exekuce

Zápatí prezentace 26

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW
www.law.muni.cz

Správní rozhodnutí

- **Náležitosti:**
- Obsahové a formální
- **Obsahové:**
- Výrok
- Odůvodnění
- Poučení účastníků

Zápatí prezentace 27

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

Správní rozhodnutí

- **Právní moc** - SR již nelze měnit prostřednictvím řádných OP
 - - podmínkou je řádné oznámení
 - - doložka právní moci
- **Vykonatelnost** - vymahatelnost, výrok zní na povinnost, jejichž splnění může být vynuceno státní mocí
 - - uplynutí lhůty k plnění
 - - doložka vykonatelnosti

Zápatí prezentace 28

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

Opravné prostředky

- Možnost sjednání nápravy pro případ, kdy je SR stíženo vadami
- Dělení:
 - Řádné - odvolání a rozklad
 - Mimořádné - obnova řízení a přezkumné řízení

Zápatí prezentace 29

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

Opravné prostředky

- Právo účastníka
- Dva účinky
 - Devolutivní - rozhodnutí se přesune na instancně nadřazení SO
 - Suspenzivní - rozhodnutí nenabývá právní moci a není vykonatelné
 - - lze vyloučit

Zápatí prezentace 30

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

Opravné prostředky

- Typ podání
- Náležitosti:
- Odůvodnění
- Rozsah odvolání
- Počet kopií

- Pozn: lze se odvolat pouze do výroku SR

Zápatí prezentace 31

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

Opravné prostředky

- Lhůta: 15 dnů ode dne oznámení
- Podává se u SO I. instance
- 30 dnů, pak postupuje orgánu II. Instance s průvodní zprávou
- Posuzuje:
- Oprávněnost
- Včasnost
- Důvodnost - možnost autoremedury

Zápatí prezentace 32

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

Opravné prostředky

- Napadané rozhodnutí lze:
- 1. zrušit a řízení zastavit
- 2. zrušit a věc vrátit orgánu I. instance
- 3. změnit
- 4. potvrdit a odvolání zamítnout

Zápatí prezentace 33

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW
www.law.muni.cz

Opravné prostředky

- **OBNOVA ŘÍZENÍ**
- slouží k nápravě vad faktických
- **Podmínky:**
- Včasnost (max. 3 roky od právní moci, 3 měsíce subjektivní lhůta)
- Odůvodněnost - nově skutečnosti nebo změna podkladového SR
- Oprávněnost - účastník (lze i z vlastního podnětu)

Zápatí prezentace 34

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW
www.law.muni.cz

Opravné prostředky

- II. Fáze
- I. nařízení obnovy
- II. Obnovené správní řízení
- Řízení provede SO, kterého se týkají důvody obnovy

Zápatí prezentace 35

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW
www.law.muni.cz

Opravné prostředky

- **Přezkumné řízení**
- Není právní nárok
- Přezkoumává zákonnost - náprava vad právních
- Do 15 měsíců od právní moci lze SR zrušit nebo změnit

Zápatí prezentace 36

Správně právní odpovědnost

- ESLP 34/99 - čl. 6 Úmluvy o ochraně LP a ZS
- Pojem „trestní obvinění“

- NSS 1 A 35/2008 - nutná obrana (aplikace TZ)

Odpovědnost

- 1. přestupky
- 2. jiné správní delikty:
 - - disciplinární
 - - pořádkové
 - - podnikatelů
 - - ostatní

- *Přestupek x trestný čin*

Odpovědnost

- **Zákon č. 250/2016 Sb. zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (od 1.7. 2017)**

- *„Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.“*

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

Odpovědnost

- Přestupky FO (zavinění)
- Přestupky PO
- Přestupky podnikající FO

Zápatí prezentace 40

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

Odpovědnost

- Správní tresty
- - napomenutí
- - pokuta
- - zákaz činnosti
- - propadnutí věci
- - zveřejnění rozhodnutí o přestupku (PO nebo podnikající FO)

Zápatí prezentace 41

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

Záruky právnosti

- 1. zrušení, změna a sistace vadných právních aktů
- ochrana před nezákonnými právními předpisy,
- ochrana před nezákonným individuálním správním aktem,
- ochrana před nezákonnými zásahy (stížnost, žaloba, náhrada škody)
- ochrana před nečinností (správní řád, žaloba, fikce)

Zápatí prezentace 42

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

Záruky právnosti

- § 80 spr. řádu ochrana před nečinností
- **KDY:** - nevydání rozhodnutí
- - nezahájení správního řízení
- - nedodržení lhůty (ještě před jejím uplynutím)

Zápatí prezentace 43

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

Záruky právnosti

- 2. kontrola veřejné správy
- 3. právo na informace ve veřejné správě
- 4. uplatnění odpovědnosti za porušení právních povinností
- 5. přímé donucení ke splnění povinnosti
- *Poznámka: ochrana veřejného zájmu (přezkumné řízení, účast OS na řízení, NSZ a VOP žaloba k ochraně veřejného zájmu)*

Zápatí prezentace 44

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

- Děkuji za pozornost

Zápatí prezentace 45
